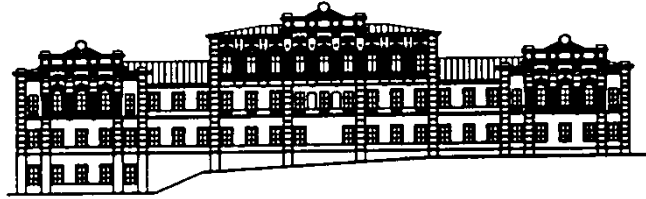

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет соціальних комунікацій ХДАК
Кафедра соціальної педагогіки ХДАК

**Трансформація соціальної педагогіки та соціальної роботи в
культурі інформаційного суспільства**

Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої
90-річчю Харківської державної академії культури,

7 лютого 2019 року

Харків, ХДАК, 2019

УДК 378.013.42+364](063)
Т 65

Друкується за рішенням ученої ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 6 від 01.02.2019)

Редакційна колегія:

В. М. Шейко	д-р іст. наук, проф., ректор ХДАК;
Н. М. Кушнарєнко	д-р пед. наук, проф., проректор з наукової роботи ХДАК;
А. О. Рижанова	д-р пед. наук, проф., зав. каф. соціальної педагогіки;
Н. О. Максимовська	д-р. пед. наук, доц. каф. соціальної педагогіки;
А. В. Вегеріна	канд. пед. наук, ст. викл. каф. соціальної педагогіки.

**Т 65 Трансформація соціальної педагогіки та соціальної
роботи в культурі інформаційного суспільства** : матеріали
всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 90-
річчю ХДАК, 7 лютого 2019 р., / Під ред. проф. А. Рижанової та
ін. – Х. : ХДАК, 2019. – 125 с.

ISBN 978-966-8308-61-1

У науковому збірнику висвітлюються доробки провідних учених,
науковців, практиків у галузі соціальної роботи та соціальної
педагогіки, зокрема щодо теорії соціального виховання різних
соціальних суб'єктів, специфіки діяльності соціального педагога в
різноманітних інституціях, установах, організаціях суспільства.

УДК 378.013.42 +364](063)

ISBN 978-966-8308-61-1

© Харківська державна академія культури, 2019 р.

поєднання зусиль різних зацікавлених організацій для успішного досягнення цілей проекту.

Просвітницька та освітня діяльність щодо безпеки дітей та молоді в Інтернеті зосереджена на чотирьох цільових групах: діти, молодь, батьки, вчителі. Так, для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку розроблені мультфільми «Інтернет-мир зайки Юсся» (доступний також російською мовою). Мультфільми на прикладах із життя родини зайців розповідають про правила безпеки в Інтернеті, зокрема правила захисту особистих профілів, секрети створення надійних паролів, захисту від спам-розсилок тощо.

Для школярів у віці від 10 років призначена навчальна карткова гра «#Будь сміливим» (ест. - «#Suurim julgus», рос. - «#Будь смелым»). Гра, розроблена спільно громадською організацією «Спілка захисту дітей» та компанію Telia, сприяє дискусії для пошуку рішень ситуацій, пов'язаних зі використанням Інтернету. Ситуації описані на одинадцяти картках. На восьми картках запропоновані такі ролі: виконавець, потерпілий, підбурювач, утішник, байдужий, той, що втручається, критик, голос розуму. Гра допомагає дітям розвинути критичне мислення і вміння працювати в команді. Всі картки та правила гри доступні для завантаження онлайн.

Дитяча служба допомоги працює цілодобово і без вихідних, є безкоштовною і анонімною (за бажанням). До дитячої служби допомоги можна звернутись у декілька способів: телефоном 116111 з будь-яких стаціонарних і мобільних телефонів у Естонії; за допомогою сайту <http://www.lasteabi.ee> (є функції чату та надсилання електронного листа); на сторінці у Фейсбуці (сторінка має майже 8000 постійних користувачів); через Скайп; через використання мобільного додатку Lasteabi (укр. - Дитяча служба допомоги).

Гаряча лінія (ест. – Vihjeliin) надається неурядовим об'єднанням і є безкоштовною онлайн-платформою за адресою www.vihjeliin.ee. Вона дозволяє Інтернет-користувачу анонімно передавати інформацію про незаконні матеріали в Інтернеті – сексуальну експлуатацію дітей, торгівлю дітьми (торгівлю людьми). Так, у 2017 році надійшло 335 повідомлень (з них 81 матеріал, що

містить сексуальну експлуатацію дітей), за перше півріччя 2018 року – 301 повідомлення (з них 130 матеріалів, що містять сексуальну експлуатацію дітей). Повідомлення обробляються максимально швидко, але не пізніше, ніж протягом 48 годин з моменту надходження повідомлення.

Отже, описані форми та методи проекту «Центр безпечного Інтернету» в Естонії можуть бути адаптовані та використані в Україні, як у соціально-педагогічній діяльності з усіма учасниками освітнього процесу, так і в діяльності урядових та громадських організацій із підтримки та захисту дітей під час користування Інтернетом.

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ ЯК ПЕРСПЕКТИВА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

CULTURE OF SAFETY AS A PERSPECTIVE OF SOCIO- CULTURAL SPACE IN THE CONDITIONS OF TRANSFORMATION OF INFORMATION SOCIETY

*Шароватова О. П. – кандидат педагогічних наук, доцент
Національного університету цивільного захисту України*

В умовах різноаспектності та глобальності проблеми безпеки сучасного людства серед новітніх тенденцій та перспектив інформаційного соціокультурного простору гострої актуальності набули питання наявності та особливостей формування у суспільстві культури безпеки.

Термін «культура безпеки» вперше було використано у міжнародних доповідях восьмидесятих років минулого століття, однак його значення і досі залишається відкритим. У тлумаченні його суті, сучасні науковці й практики [1] називають культуру безпеки новою галуззю знань, сукупністю норм безпечної поведінки, поглядів, переконань, установок, умінь, навичок, визначеним рівнем розвитку творчих сил і здібностей кожної людини, внутрішньою потребою, яка характеризує таке її ставлення

до природи, особистої, суспільної та національної безпеки, що призводить до усвідомлення того, що безпека є вищим пріоритетом, а також особистої відповідальності і самоконтролю при реалізації всіх видів діяльності. Тобто, це загальна психологічна налаштованість на безпеку, поширеність стереотипів безпечної поведінки у повсякденному житті і в умовах небезпечних ситуацій, ступінь захищеності від загроз і небезпек у всіх сферах життя і діяльності, інтелектуальний досвід вирішення проблем безпеки, досвід безпечного спілкування і комунікації в ході спільного виживання. Для всіх видів діяльності та окремих осіб культура безпеки на всіх рівнях ієрархії має ґрунтуватися на певних принципах, серед яких:

- спрямоване на безпеку мислення, яке формує внутрішню критичну позицію, що виключає благодушність і передбачає прагнення до досконалості, розвиток почуття власної відповідальності у питаннях безпеки;

- особисте усвідомлення важливості і значущості забезпечення безпеки;

- знання та компетентність, що забезпечуються через підготовку і неухильне виконання певних алгоритмів;

- систематична самопідготовка і готовність належним чином реагувати на критичну позицію окремих осіб [1].

Отже, в умовах сучасного суспільства культурою безпеки слід вважати норму поведінки, природню реакцію, набутий рефлекс цивілізованої людини щодо потенційної можливості прояву загрози небезпеки, правильну реакцію, що стала повсякденною звичкою і нормою, подібно до того як вихована людина звикла вітатися при зустрічі зі знайомими людьми, не замислюючись щоразу про те, з яких міркувань це слід робити. Наявність такої реальної культури безпеки стає показником якості соціокультурного простору, зрілості і розвиненості його новітніх тенденцій та перспектив.

Зважаючи, що у будь-якій країні майбутнім суспільства вважається молодь, важливим завданням державного розвитку постає формування культури безпеки молодого прогресивного покоління, зокрема студентства. Здається безперечним, що кожна навчальна дисципліна у закладі вищої освіти має потенційні

можливості для впровадження освітніх технологій, здатних формувати культуру безпеки. Кожен викладач у своїх навчальних курсах має можливість творчо підійти до підготовки завдань, творчих робіт, дослідницьких проектів, інтегрованих продуктів навчальної діяльності в тому числі з проблем культури безпеки. Сприяє цьому і створення мостів між різними науками, що у науково-практичному полі визначається як міждисциплінарний підхід. Примноження результату у даній справі забезпечать сучасні засоби навчання, які, будучи у кожному конкретному випадку специфічною складовою пізнавальної діяльності, сприяють ефективності дидактико-виховних функцій.

Список використаних джерел

Моисеенко О. Культура безопасности: актуальность, сущность и проблемы // Охрана труда (На допомогу спеціалісту з охорони праці). - 2016. - № 7. - С. 17-31.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ДОЗВІЛЛЯ ЯК ПРОЯВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

INDIVIDUAL LEISURE AS MANIFESTATION OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY

*Шестопал І. О. – студент СумДПУ імені А.С.Макаренка
Гончаренко О. В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної
діяльності СумДПУ імені А.С.Макаренка*

Індивідуальне дозвілля має велике значення в організації вільного часу. У кожної людини виробляється свій індивідуальний стиль дозвілля, прив'язаність до тих чи інших видів занять, власний принцип організації та проведення вільного часу – творчий чи нетворчий, активний чи пасивний. Тобто, кожен індивід відпочиває по-своєму, виходячи з власних можливостей та умов.

Найпростіший вид індивідуального дозвілля – це відпочинок (активний та пасивний), призначений для відновлення витрачених на роботу сил. Пасивний відпочинок характеризується станом